

Miljøstyrelsens Kemikalieinspektion
- årsberetning 2001

Indhold

1	INDLEDNING OG SAMMENFATNING	5
1.1	INDLEDNING	5
1.2	SAMMENFATNING	6
1.2.1	<i>Information og vejledning</i>	6
1.2.2	<i>Kontrol</i>	7
1.2.3	<i>Større sager</i>	8
1.2.4	<i>Nationalt og internationalt samarbejde</i>	10
2	KEMIKALIEINSPEKTIONEN – ORGANISATION OG ARBEJDSOPGAVER	11
2.1	ORGANISATION	11
2.2	ARBEJDSOPGAVER	11
2.3	SAMARBEJDE – NATIONALT OG INTERNATIONALT	13
2.3.1	<i>Nationalt samarbejde</i>	13
2.3.2	<i>Europæisk kemikalietsynsmøde i Østrig</i>	14
2.3.3	<i>Nordisk kemikalietsynsmøde i Sverige</i>	16
3	TILSYN	17
3.1	GIFTKONTROL	17
3.1.1	<i>Håndhævelse i forbindelse med giftkontrol</i>	18
3.2	KAMPAGNER	19
3.2.1	<i>Forbudte bekæmpelsesmidler hos landmænd</i>	20
3.2.2	<i>Aktivstoffer i bekæmpelsesmidler</i>	20
3.2.3	<i>CMR-stoffer i forbrugerprodukter</i>	21
3.2.4	<i>Vildledende markedsføring af linoliemaling</i>	21
3.2.5	<i>Cadmium i plasttasker.</i>	22
3.2.6	<i>Bly i væger til stearin- og gelelys.</i>	22
3.2.7	<i>Mærkning af overfladebehandlingsprodukter.</i>	23
3.2.8	<i>Ozonlagsnedbrydende stoffer</i>	24
3.2.9	<i>Kontrol af UV-filtre i solcreme.</i>	24
3.2.10	<i>Triclosan i kosmetiske produkter.</i>	25
3.2.11	<i>Phthalater i legetøj og artikler til børn under 3 år</i>	25
3.2.12	<i>Håndhævelse i forbindelse med kampagner</i>	26
3.3	INDBERETNINGER	28
3.4	SAGER AF EGEN DRIFT	30

3.4.1	Omgørelse	31
3.5	HÅNDHÆVELSE I FORBINDELSE MED INDBERETNINGSSAGER OG SAGER AF EGEN DRIFT	32
3.6	NOTIFIKATIONER	33
3.6.1	Notifikationsproceduren	33
3.6.2	Udenlandske notifikationer	34
3.6.3	Danske notifikationer	36
4	ADMINISTRATIVE OPGAVER	37
4.1	GIFTTILLADELSER/MEDDELELSER	37
4.2	KOSMETIKANMELDELSER	38
4.3	EKSPORTCERTIFIKATER	39
4.4	DANSK RAPPORTERING OM KONTROL MED BEKÆMPELSESMIDLER	40
5	INFORMATION	41
5.1	KEMITELEFONEN	41
5.2	ANDEN INFORMATION	45
5.2.1	Nye regler: bly i gardinvægte.	45
5.2.2	Pressemeddelelser	45
6	STRAFFESAGER OM OVERTRÆDELSE	47
6.1	STRAFFESAGER I 2001	48
7	SUMMARY AND CONCLUSIONS	49

Bilag A: Oversigt over lovgrundlag
Bilag B: Oversigt over publikationer
Bilag C: Strafferetlige afgørelser 2001

1 Indledning og sammenfatning

1.1 Indledning

Formålet med kemikalielovgivningen er at forebygge den sundhedsfare og miljøskade, som kemiske stoffer og produkter kan forårsage.

Hvis oplysning og vejledning om reglerne ikke er tilstrækkeligt til at opfylde formålet, må det sikres, at reglerne håndhæves effektivt.

Kemikalieinspektionen udfører Miljøstyrelsens tilsyn med overholdelsen af reglerne i kemikalieloven samt visse regler knyttet til denne lov.

På trods af det fælles udspring i kemikalieloven spænder tilsynsområdet vidt - fra regler om kosmetik til bekæmpelsesmidler.

En fuldstændig liste over regelsættet findes i bilag A.

I 2001 blev Kemikalieinspektionens tilsynsområde udvidet i forbindelse med, at forbudet mod import og salg af produkter, der indeholder bly trådte i kraft den 1. marts 2001. Forbudet fremgår af bekendtgørelse nr. 1012 af 13. november 2000.

I årets løb blev der desuden foretaget ændringer i to eksisterende bekendtgørelser inden for tilsynsområdet:

- Bekendtgørelse nr. 692 af 23. juni 2001 om ændring af bekendtgørelse om bekæmpelsesmidler.
- Bekendtgørelse nr. 697 af 18. juli 2001 om ændring af bilag 2, liste A, i lov om kemiske stoffer og produkter.

1.2 Sammenfatning

Kemikalieinspektionen har i 2001 prioriteret opgaver inden for følgende områder:

- Information og vejledning om kemikaliereglerne
- Kontrol med kosmetiske produkter
- Kontrol med legetøj
- Kontrol med stoffer og produkter, hvortil Danmark stiller andre krav end det øvrige EU
- Kontrol med stoffer og produkter, der importeres fra tredjelande
- Kontrol med giftige kemiske stoffer og produkter
- Nationalt og internationalt samarbejde om kontrol

1.2.1 Information og vejledning

Information og vejledning om kemikaliereglerne fremmer kendskabet til deres eksistens og indhold. Det er overordnet Inspektionens opfattelse og erfaring, at dette kendskab har en forebyggende effekt. Det er derfor et prioriteret område, at Inspektionen yder generel men også - i et vist omfang - individuel rådgivning.

Driften af Miljøstyrelsens Kemitefon blev primært varetaget af Kemikalieinspektionen. I 2001 ringede 2539 personer for at få råd og vejledning, hvilket er 283 flere opkald i forhold til antallet i 2000. De fleste opkald drejede sig om kosmetik, og der kom flest henvendelser fra privatpersoner.

Et eksternt konsulentfirma gennemførte i 2001 en evaluering af Kemitefonen. Undersøgelsen byggede på to delanalyser - en brugertilfredshedsundersøgelse og en kvalitativ undersøgelse blandt de medarbejdere, der løftede opgaven.

Det samlede resultat af evalueringen var tilfredsstillende.

På baggrund af det nye forbud mod import og salg af produkter, der indeholder bly udformede og -sendte Kemikalieinspektionen information herom til en lang række forhandlere, brancheforeninger m.fl. Denne information og

vejledning er forløber for en kontrolkampagne om blyvægte i gardiner i 2002.

I tre tilfælde var det nødvendigt at udsende pressemeddelelse for at advare mod ulovlige produkter, der udgjorde en fare for forbrugerne på grund af deres kemiske egenskaber. Konkret var der tale om legetøj og kosmetiske produkter.

Desuden resulterede Inspektionens fund af cadmium i plasttasker og badeforhæng i to pressemeddelelser, da cadmium er et giftigt tungmetal, der ophobes i miljøet.

1.2.2 Kontrol

Tilsyn og kontrol med overholdelsen af kemikaliereglerne er Kemikalieinspektionens kerneområde. Kontrollen er firestrengt, idet Inspektionen skelner mellem giftkontrol, kontrolkampagner, indberetninger og sager, der tages op af egen drift.

Kampagner - i form af tilsyn på et afgrænset område - er erfaringsmæssigt et effektivt redskab i håndhævelsen.

I årets løb blev der iværksat 11 kampagner på områderne: legetøj, kosmetik, visse regler for anvendelsesbegrænsning samt klassificering og mærkning af kemiske produkter.

Behandlingen af indberetninger fra konkurrerende virksomheder, forbrugerorganisationer, privatpersoner og andre udgør en stor del af Kemikalieinspektionens kontrolvirksomhed.

I 2001 har Inspektionen således modtaget 169 indberetninger. Dette er en lille nedgang i forhold til 2000, hvor antallet var 203.

Kemikalieinspektionen kontrollerer også forhold af egen drift, hvis Inspektionen bliver opmærksom på formodede overtrædelser igennem medierne, i annoncer, på internettet eller lignende. Således blev 54 sager startet på Inspektionens foranledning i 2001. Det var en fremgang i forhold til 2000, hvor antallet var 25.

1.2.3 Større sager

1.2.3.1 Phthalater i legetøj

I januar 2001 iværksatte Kemikalieinspektionen en kampagne om phthalater i legetøj. Phthalaterne er tilsat for at blødgøre produkter af plast. Problemet er, at børn får kemikalierne i sig, fordi phthalaterne afgives, når børnene bider eller sutter på legetøjet. Dette kan på længere sigt indebære en risiko for sundheden.

Det endelige resultat af undersøgelserne forelå i begyndelsen af juli måned. Det viste sig, at otte af de udvalgte plastprodukter havde et indhold af phthalater på over 0,05 pct. af vægten. Siden 1. april 2000 har det været forbudt med et så højt phthalatindhold i produkter beregnet til små børn under tre år.

Resultatet af undersøgelserne er udgivet i en rapport, jf. listen over publikationer (1).

De ulovlige produkter blev solgt fra tre forskellige forhandlere, og Kemikalieinspektionen nedlagde med øjeblikkelig virkning salgsforbud overfor alle tre. Forhandlerne meddelte efterfølgende, at resterende produkter var fjernet fra salgshylderne i samtlige butikker.

I december 2001 offentliggjorde Grøn Information en undersøgelse af legetøj - udført i samarbejde med forbrugerbladet TÆNK+TEST. Resultatet viste, at der fortsat var phthalatholdigt legetøj på markedet, der henvendte sig til børn under tre år.

På baggrund af undersøgelserne i 2001 blev det vurderet, at der er behov for en særlig indsats på dette område. Inspektionen iværksatte derfor en ny kampagne i december 2001. Hvis resultatet viser, at nogle forretninger gentagne gange har overtrådt reglerne i phthalat-bekendtgørelsen vil Kemikalieinspektionen politianmelde de pågældende.

Resultatet forventes i foråret 2002.

1.2.3.2 Kunstige negle

I 2000 indledte Kemikalieinspektionen en kampagne om benzoylperoxid i materialer til fremstilling af kunstige negle. Stoffet er forbudt at anvende i kosmetiske produkter, men viste sig at indgå i hærdere til opbygning af såkaldte acryl-negle.

Produkter indeholdende benzoylperoxid blev anvendt i negleklubber over hele landet. I sommeren 2000 besøgte Kemikalieinspektionen 13 importører - som opfølgning på en forudgående skriftlig sagsbehandling. To indehavere havde ikke efterkommet Inspektionens salgsforbud og blev derfor meldt til politiet.

Kampagnen blev videreført i 2001, da Kemikalieinspektionen løbende blev opmærksom på negleklubber, der markedsførte produkter med benzoylperoxid. I alt blev fire indehavere politianmeldt for at markedsføre disse produkter. Kampagnen anses nu for endelig afsluttet med afgørelserne af disse sager. Resumé af domstolens afgørelser i tre af sagerne findes i bilag C.

1.2.3.3 Hårfarver

I løbet af 2001 modtog Forbrugerrådet 56 indberetninger om skader ved brug af produkter til hårfarvning. Produkterne var såkaldte kemiske hårfarver, og problemet var, at visse mennesker reagerede allergisk på nogle af indholdsstofferne.

Som følge af de mange indberetninger om skader bad Forbrugerrådet om, at Kemikalieinspektionen undersøgte, hvorvidt de indberettede produkter overholdt gældende regler for kosmetiske produkter.

Inspektionen gennemgik herefter indholdsdeklarationer og mærkning på 15 produkter. Det var Inspektionens vurdering, at produkterne på det foreliggende grundlag overholdt kosmetikbekendtgørelsen.

Problemerne med de kemiske hårfarver følges nu op i EU i forbindelse med en vurdering af hårfarvestoffer.

1.2.4 Nationalt og internationalt samarbejde

I årets løb har Kemikalieinspektionen samarbejdet med en række myndigheder – herunder blandt andre Forbrugerstyrelsen, Told & Skat m.fl. – der varetager beslægtede opgaver på andre lovområder. Erfaringsudveksling og netværksdannelse er vigtigt for en fortsat forbedring af regelhåndhævelsen på kemikalieområdet.

I september 2001 deltog Kemikalieinspektionen i et møde i CLEEN (Chemical Legislation European Enforcement Network) i Wien. På mødet af rapporterede landene blandt andet resultaterne i et fælles tilsynsprojekt om indholdet af cadmium i forbrugerprodukter af PVC - kaldet EuroCad-projektet.

På europæisk plan viste det sig, at en ud af syv prøver indeholdt mere cadmium end den fastsatte grænse i EU-direktivet. De ulovlige produkter var fortrinsvis importeret fra Sydøstasien. CLEEN har udgivet en rapport om projektet, jf. listen over publikationer (2).

Det blev besluttet, at det næste fælleseuropæiske kontrolprojekt skal handle om klassificering og mærkning af farlige kemiske produkter.

Ligeledes i september 2001 deltog Kemikalieinspektionen i det årlige møde mellem de nordiske tilsynsmyndigheder. På mødet af rapporterede landene blandt andet resultaterne i det fælles tilsynsprojekt om indholdet af kræftfremkaldende, mutagene og reproduktionsskadelige stoffer (CMR) i forbrugerprodukter. Resultaterne af projektet udgives i en rapport i 2002, jf. listen over publikationer (3)

Derudover blev det vedtaget, at gennemføre et nyt fælles tilsynsprojekt om klassificering og mærkning af tekstilvaskemidler.

2 Kemikalieinspektionen – organisation og arbejdsopgaver

2.1 Organisation

Kemikalieinspektionen er en sektion i Miljøstyrelsens Kemikaliekontor.

I 2001 bestod Kemikalieinspektionen af otte medarbejdere - en sektionsleder, seks inspektører/sagsbehandlere samt en jurist.

I det daglige arbejde trækker Kemikalieinspektionen efter behov på ekspertisen i Miljøstyrelsens øvrige fagkontorer.

Kemikalieinspektionen bistås desuden af Danmarks Miljøundersøgelser, hvor fire medarbejdere – som en del af deres arbejde – foretager analyser af bekæmpelsesmidler, kosmetik og legetøj til brug for Inspektionens sagsbehandling.

I 2001 anvendte Kemikalieinspektionen i alt 5,0 mio. kr. Heraf udgjorde lønudgifterne 3,0 mio. kr. og driftsudgifterne 2,0 mio. kr.

2.2 Arbejdsopgaver

Det er Kemikalieinspektionens kerneområde at føre tilsyn og kontrol med, at gældende regler på kemikalieområdet overholdes.

Da målet er, at så mange som muligt overholder reglerne, har Inspektionen gode erfaringer med at forebygge overtrædelser ved at give information og vejledning.

Derudover har Kemikalieinspektionen en række administrative opgaver.

Kontrol- og tilsynsarbejdet består af:

- Kontrol med overholdelsen af reglerne om **meget giftige** og **giftige** kemiske stoffer og produkter hos forhandlere. Kontrollen består i tilsynsbesøg hos forhandlere over hele landet.
- Tilrettelæggelse og gennemførelse af kampagner. Inspektionen definerer sine kampagner som tidsbegrænsede tilsyn på et nærmere afgrænset område.

En kampagne kan omfatte ét eller flere af de områder, som Inspektionen overordnet prioriterer. For eksempel en bekendtgørelse, en produktgruppe, en branche og/eller et geografisk område.

- Behandling og opfølgning af indberetninger. Kemikalieinspektionen modtager mange henvendelser fra firmaer, privatpersoner, forbrugerorganisationer og lignende om formodede overtrædelser af kemikalielovgivningen.

Sagsbehandlingen kan - afhængigt af den overtrædelse, som antages at være begået - for eksempel bestå i, at der foretages, et tilsynsbesøg, en analyse af produktet, en vurdering af firmaets dokumentation for produktet eller en kombination af disse kontrolformer.

- Behandling og opfølgning i sager, som Kemikalieinspektionen indleder af egen drift. For eksempel kan Inspektionen blive opmærksom på formodede overtrædelser i forbindelse med tilsynsbesøg eller annoncering i medierne.

Flere sager er opstået i kølvandet på de rapporter, der udarbejdes som led i Miljøstyrelsens projekter om kortlægning af kemiske stoffer i forbrugerprodukter.

- Behandling af og opfølgning på notifikationer (advarsler), som Kemikalieinspektionen via Forbrugerstyrelsen modtager fra andre EU-lande om farlige produkter.

Information og vejledning består af:

- Drift af Miljøstyrelsens Kemitelefons. Der ydes herigennem individuel rådgivning og vejledning om kemiske stoffer og produkter, herunder om gældende regler på adspurgte områder.
- Anden information. Kemikalieinspektionen forsøger løbende at orientere bredere kredse om reglerne på kemikalieområdet, for eksempel ved udgivelse af pjecer og publikationer.

I visse situationer kan informationsaktiviteterne med fordel målrettes til de aktører, som reglerne vedrører. For eksempel vejledning til forhandlere om forbud mod import og salg af produkter, der indeholder bly. Endelig udsender Kemikalieinspektionen i visse situationer pressemeddelelser.

De administrative opgaver består af:

- Udstedelse af tilladelser til at anvende eller sælge gifte, herunder opkrævning af forhandlergebyrer.
- Behandling af kosmetikanmeldelser.
- Behandling og udstedelse af eksportcertifikater for kemiske produkter, for eksempel kosmetiske produkter.
- Rapportering til EU om bekæmpelsesmiddelkontrollen.

2.3 Samarbejde – nationalt og internationalt

2.3.1 Nationalt samarbejde

På nationalt niveau samarbejder Kemikalieinspektionen med en række andre tilsynsmyndigheder. Samarbejdet foregår primært med Arbejdstilsynet, Lægemiddelstyrelsen, Forbrugerstyrelsen, Told og Skat, Fødevaredirektoratet, politiet og kommunerne.

Kemikalieinspektionen udnytter samarbejdet til at udveksle erfaringer og orientere de øvrige myndigheder om kemikalieereglerne for derigennem at forbedre håndhævelsen. Som eksempel kan nævnes samarbejdet med Told og Skat om bistand i forbindelse med kontrol af forbudet mod at eks-

portere produkter, der indeholder ozonlagsnedbrydende stoffer – herunder gamle køleskabe.

Kemikalieinspektionen bruger også samarbejdet til at afklare spørgsmål om afgrænsning i forhold til de tilgrænsende regelsæt - for eksempel grænsen mellem kosmetiske produkter og lægemidler.

Ekspertise i forbindelse med politiets behandling af straffesager om overtrædelse af kemikalielovgivningen samt behandling af indberetninger fra andre myndigheder om formodede overtrædelser af kemikalielovgivningen, er eksempler på andre væsentlige samarbejdsområder.

2.3.2 Europæisk kemikalietsynsmøde i Østrig

CLEEN (Chemical Legislation European Enforcement Network) er et netværk mellem kemikalietsynsmyndighederne fra EU-medlemsstaterne og Norge.

Netværket er opstået på frivillig basis og har til formål at styrke samarbejdet mellem landenes tilsynsmyndigheder med henblik på, at forbedre kendskabet til og overholdelsen af kemikaliereglerne – blandt andet ved iværksættelse af fælleseuropæiske kontrolprojekter. CLEEN arbejder desuden for, at fremtidige medlemsstater engageres i netværket.

EU-kommissionen støtter initiativet ved at deltage i møderne og orientere sig om resultaterne.

I september 2001 deltog Kemikalieinspektionen i CLEENs årlige konference. Mødet fandt sted i Wien.

Under konferencen diskuterede deltagerne resultaterne af et fælles tilsynsprojekt om indholdet af cadmium i forbrugerprodukter af plast, kaldet EuroCad. Reglerne herom fremgår af Rådets direktiv 91/338/EØF og bekendtgørelse nr. 1199 af 23. december 1992 om forbud mod salg, import og fremstilling af cadmiumholdige produkter.

Landene har undersøgt indholdet af cadmium i mere end 500 plastprodukter, som primært bestod af PVC. Samlet set viste det sig, at ét ud af syv undersøgte produkter indeholdt

mere cadmium end den fastsatte grænse i EU-direktivet. De ulovlige produkter var fortrinsvis importeret fra Sydøstasien.

CLEEN har udgivet en rapport om projektet, jf. listen over publikationer (2)

I Danmark undersøgte Kemikalieinspektionen 20 plasttaske for indholdet af cadmium. Resumé af de danske undersøgelsesresultater findes under pkt. 3.2.5.

CLEEN-konferencen omhandlede også et fælles tilsynsprojekt om ozonlagsnedbrydende stoffer - kaldet EurOzone.

EuroOzone-projektet består af to dele; ét om illegal handel med ozonlagsnedbrydende stoffer og ét om lækage fra eksisterende køleinstallationer og forsvarlig bortskaffelse af kølemedier.

Da Kemikalieinspektionen ikke har tilsynsforpligtelse i forhold til den sidstnævnte del af projektet, deltager Inspektionen kun i projektet om illegal handel med ozonlagsnedbrydende stoffer. Reglerne herom findes i Europa-parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 2037/2000.

Projektet har bidraget til et øget samarbejde og netværksdannelse. Initiativet er fulgt op af de nordiske lande, der har afholdt et fælles seminar om ozonlagsnedbrydende stoffer under Nordisk Ministerråd for de forskellige myndigheder i de nordiske og baltiske lande.

Projektet fortsætter i 2002 og de samlede resultater afrapporteres i slutningen af 2002.

Resumé af de danske undersøgelsesresultater findes under pkt. 3.2.8.

Konferencens deltagere drøftede og besluttede, at der skal gennemføres et nyt fælles kontrolprojekt om klassificering og mærkning af farlige produkter.

Den næste CLEEN-konference finder sted i Danmark i september 2002.

2.3.3 Nordisk kemikalietsynsmøde i Sverige

Kemikalietsynsmyndighederne fra Norge, Sverige, Finland, Island og Danmark har etableret et netværk under Nordisk Ministerråds Kemikaliegruppe.

Gruppen skal forstærke tilsynet med kemiske stoffer og produkter i Norden ved at gennemføre fællesnordiske tilsynsaktiviteter og koordinere EU/EES og nationale tilsynsaktiviteter. Gruppen benyttes desuden til erfarings- og vidensudveksling.

Den nordiske tilsynsgruppe mødtes i september 2001 i Stockholm.

Under mødet blev landenes tilsynsaktiviteter præsenteret og drøftet.

Landene fremlagde de foreløbige resultater i et fælles kontrolprojekt om indholdet af kræftfremkaldende, mutagene og reproduktionsskadelige stoffer (CMR-stoffer) i forbrugerprodukter.

Norge har efterfølgende oplyst, at tilsynsmyndigheden hér har fundet 5 produkter hos 8 forhandlere, der indeholdt CMR-stoffer.

De samlede resultater udgives i en rapport i 2002, jf. listen over publikationer (3)

Resumé af de danske undersøgelsesresultater i CMR-projektet findes under pkt. 3.2.3.

Det blev besluttet, at et kommende fælles kontrolprojekt skal vedrøre klassificering og mærkning af tekstilvaskemidler.

Deltagerne drøftede herudover en række andre emner - blandt andet regelfortolkning samt erfaringer med udveksling af medarbejdere.

Næste møde finder sted i Finland i juni 2002.

3 Tilsyn

Kemikalieinspektionens samlede tilsynsindsats kan overordnet opdeles i fire hovedområder; giftkontrol, kampagner, indberetninger og sager, der tages op af egen drift.

3.1 Giftkontrol

Salg og opbevaring mv. af kemiske stoffer og produkter – herunder bekæmpelsesmidler – der er klassificeret og mærket som **giftig** eller **meget giftig** er udførligt reguleret. Reglerne herom findes i bekendtgørelse om bekæmpelsesmidler samt bekendtgørelse om klassificering, mærkning mv. af kemiske stoffer og produkter.

Kemikalieinspektionen prioriterer kontrollen af reglerne vedrørende **giftige** og **meget giftige** kemiske stoffer og produkter, fordi disse regler har væsentlig betydning for menneskers sundhed.

Hvert år foretager Kemikalieinspektionen tilsynsbesøg hos forhandlere for at kontrollere om reglerne overholdes. Firmaer, der har givet meddelelse om, at de ikke længere forhandler **giftige** eller **meget giftige** kemiske stoffer og produkter aflægges også et kontrolbesøg.

Overordnet kontrollerer Kemikalieinspektionen følgende:

- at virksomheder, der sælger **giftige** eller **meget giftige** kemiske produkter til privatpersoner har tilladelse hertil (f.eks. tilladelse til salg af brugsklare blyholdige porcelænsfarver til privatpersoner).
- at virksomheder, der importerer eller sælger **giftige** eller **meget giftige** kemiske produkter en gros, har meddelt dette til Miljøstyrelsen.
- at virksomheder, der importerer eller sælger **giftige** bekæmpelsesmidler har tilladelse hertil, og at bekæmpelsesmidlerne er godkendte i Danmark.
- at **giftige** og **meget giftige** kemikalier opbevares korrekt.

- at pligten til at bogføre salg af **giftige** og **meget giftige** kemikalier overholdes.

I 2001 har Kemikalieinspektionen foretaget 169 tilsynsbesøg i forbindelse med giftkontrol – heraf 69 besøg hos forhandlere af bekæmpelsesmidler.

Ved tilrettelæggelsen af tilsynsbesøgene har Inspektionen blandt andet lagt vægt på, hvornår virksomheden sidst blev besøgt, og om der verserer – eller har verseret – sager om manglende overholdelse af reglerne.

Tabel 1: Antal tilsynsbesøg i forbindelse med giftkontrol, geografisk fordeling 1997-2001

År/landsdel	2001	2000	1999	1998	1997
Fyn	24	-	13	26	-
Jylland	42	72	39	70	79
Sjælland	103	83	55	111	97
I alt	169	155	107	207	176

I 2001 blev der foretaget 14 flere kontrolbesøg i forhold til 2000, og i gennemsnit er der blevet gennemført cirka 160 besøg om året i de seneste 5 år.

3.1.1 Håndhævelse i forbindelse med giftkontrol

Kemikalieinspektionen gav vejledning om reglerne, hvis der under tilsynsbesøget blev konstateret mindre forseelser. For eksempel hvis der i virksomhedens giftrum var anbragt kemiske stoffer og produkter i lavere fareklasse end giftig, eller hvis der blev opbevaret andre uvedkommende ting i rummet.

Tabel 2: Vejledninger givet ved tilsynsbesøg i forbindelse med giftkontrol, geografisk fordeling 1997-2001

År/landsdel	2001	2000	1999	1998	1997
Fyn	1	-	1	1	-
Jylland	1	1	3	-	18
Sjælland	6	1	1	7	11
I alt	8	2	5	8	29

Det var fortsat kun nødvendigt at give vejledning i få tilfælde (4%). Det gode resultat kunne være et udtryk for, at der

generelt var et godt kendskab til reglerne - og vilje til at overholde dem - hos aktørerne på markedet.

Kemikalieinspektionen har udstedt påbud eller forbud, når der under tilsynsbesøget blev konstateret overtrædelser af grovere karakter. For eksempel opbevaring af forbudte bekæmpelsesmidler på lageret.

Tabel 3: Påbud/forbud givet ved tilsynsbesøg i forbindelse med giftkontrol, geografisk fordeling 1997-2001

År/landsdel	2001	2000	1999	1998	1997
Fyn	5	-	3	3	-
Jylland	3	11	4	13	9
Sjælland	12	4	2	14	9
I alt	20	15	9	30	18

Antallet af udstedte påbud eller forbud toppede i 1998, hvor der i forlængelse af cirka 15% af kontrolbesøgene blev udstedt påbud eller forbud. I 2001 var dette nødvendigt i forbindelse med cirka 9% af samtlige kontrolbesøg.

I 10 af de 20 afgørelser blev der udstedt forbud mod salg af bekæmpelsesmidler, der er anført på listen over forbudte midler.

Der blev også givet flere påbud på grund af manglende overholdelse af bogføringspligten.

Resultaterne viste, at der fortsat er behov for en særlig indsats på dette område.

3.2 Kampagner

Kemikalieinspektionen har i 2001 iværksat 11 kampagner indenfor følgende områder:

Tabel 4: Kampagner 2001

Bekendtgørelsesområde	Kampagne
Bekæmpelsesmidler	-Forbudte bekæmpelsesmidler hos landmænd -Aktivstoffer i bekæmpelsesmidler
Klassificering og mærkning	-CMR-stoffer i forbrugerprodukter -Vildledende markedsføring af lino-lieprodukter

Anvendelsesbegrænsning	-Cadmium i tasker af plast -Bly i væger til stearinlys o.lign. -Mærkning af overfladebehandlingsprodukter -Handel med ozonlagsnedbrydende stoffer
Kosmetik	-UV-filtre i solcremer -Triclosan i kosmetik
Legetøj	-Phthalater i legetøj

3.2.1 Forbudte bekæmpelsesmidler hos landmænd

Kemikalieinspektionen foretog i 2001 tilsynsbesøg hos 67 landmænd i hele landet. Formålet var hovedsageligt at kontrollere, om der blev opbevaret ulovlige bekæmpelsesmidler.

Ulovlige midler kan være produkter, der ikke er godkendt - hvilket typisk indebærer, at de er ulovligt importeret - eller de kan være forbudt ved særlige bestemmelser udstedt i medfør af kemikalieloven.

Resultatet af kontrollen viste, at seks landmænd var i besiddelse af mindre mængder af forbudte bekæmpelsesmidler. Der var tale om rester af tidligere godkendte midler, som ikke var bortskaffet. Sagerne blev afsluttet med påbud til de ansvarlige om at bortskaffe midlerne på lovlig vis og indsende dokumentation herfor til Miljøstyrelsen.

3.2.2 Aktivstoffer i bekæmpelsesmidler

Hvert år udtager Kemikalieinspektionen en række prøver af bekæmpelsesmidler til analyse for mængden af aktivstof. Midlerne skal indeholde den mængde, som er deklareret. Ved vurderingen heraf tages der hensyn til den tolerance-tærskel for afvigelse, som er anført i bekendtgørelse om bekæmpelsesmidler § 11.

I 2001 blev der foretaget analyser af i alt 35 produkter. Der blev analyseret for følgende aktivstoffer: azamethiphos, amitraz, azaconazol, cyprodinil, diflubenzuron, malathion, methabenzthiazuron, pendimethalin, phosalon, phoxim, propamocarb og tolylfluand.

I 15 tilfælde viste analysen et indhold af aktivstoffer, som ikke var i overensstemmelse med accepterede tolerancer. I to tilfælde viste analyserne for højt indhold af aktivstof, og i 13 tilfælde viste de for lavt indhold, heraf indeholdt ét produkt slet ikke aktivstof. Ni af de produkter, der indeholdt for lidt aktivstof var myrelokkedåser, fluestrips og –plader.

Sagsbehandlingen af overtrædelserne, som omhandler fem firmaer er endnu ikke afsluttet.

Resultaterne af undersøgelsen er udgivet i en rapport, jf. listen over publikationer (4)

3.2.3 CMR-stoffer i forbrugerprodukter

Kemikalieinspektionen deltog i et fælles nordisk tilsynsprojekt om forbrugerprodukters indhold af CMR stoffer (kræftfremkaldende, mutagene eller reproduktionsskadende stoffer). Produkter, der indeholder CMR-stoffer i kategori 1 eller 2, og som er tildelt farebetegnelsen ”Giftig”, må ikke sælges til private.

Danmark kontrollerede produkter til vedligeholdelse af biler, maling, lime, fugemasser, spartelmasser, rustbeskyttelsesmidler, produkter til skibe og fotokemikalier.

Kontrollen blev udført som tilsynsbesøg i detailbutikker, hvor faremærkning og indholdsstoffer på etiketten blev kontrolleret. Tilsynsbesøgene blev foretaget på Sjælland og i Sønderjylland. Kemikalieinspektionen besøgte 35 butikker og kontrollerede 315 produkter.

Der blev ikke fundet produkter med indhold af CMR-stoffer. Derimod blev der udtaget 12 produkter med mangelfuld faremærkning. Det samlede nordiske projekt bliver afrapporteret i foråret 2002.

3.2.4 Vildledende markedsføring af linoliemaling

Forskellige virksomheder markedsfører linoliemaling og linoliebaserede produkter til træbeskyttelse på deres hjemmeside.

Inspektionen blev opmærksom på, at markedsføringen ofte indeholdt anprisninger, der måtte anses for vildledende. Som eksempler kan nævnes: "Miljørigtigt alternativ", "miljøvenlige recepter", "maling fra naturen" samt andre kombinationer af ordene miljø og natur.

Der blev rettet henvendelse til otte virksomheder med vejledning om reglerne for markedsføring efter bekendtgørelse om klassificering, mærkning mv. af kemiske stoffer og produkter.

3.2.5 Cadmium i plasttasker.

Danmark deltog - som tidligere nævnt - i et EU- tilsynsprojekt om plastvarers indhold af cadmium. På grund af tidligere fund af cadmium i forskellige forbrugerprodukter af plast, var der begrundet mistanke om, at tungmetallet kunne være til stede i sådanne produkter.

I Danmark undersøgte Kemikalieinspektionen tasker af plast. Inspektionen besøgte 26 forhandlere, herunder detailbutikker og en gros virksomheder i Storkøbenhavn.

Hos 10 forhandlere blev der udtaget 20 forskellige tasker i form af børnerygsække, håndtasker, strandtasker, toilettasker, skuldertasker og oppustelige tasker.

I fem tasker blev der påvist et cadmiumindhold over grænseværdien på 75 ppm. Analyseresultaterne viste et niveau fra 388 til 1054 mg cadmium pr. kg materiale. På baggrund af resultaterne blev der fremsendt fire påbud til importører om tilbagetrækning og bortskaffelse af produkterne.

Der blev udsendt en pressemeddelelse med resultatet af den danske undersøgelse. De europæiske resultater blev offentliggjort i en rapport i december 2001, jf. listen over publikationer (2).

3.2.6 Bly i væger til stearin- og gelelys.

Kemikalieinspektionen modtog i 2000/2001 en række henvendelser fra bekymrede forbrugere om bly i væger i leven-

de lys. De kunne angiveligt indeholde bly, hvilket indebar en sundhedsfare ved anvendelsen.

Den 1. marts 2001 trådte forbudet mod bly i kraft - herunder bly i levende lys. På den baggrund besluttede Inspektionen at gennemføre en kampagne på dette område.

Blytråd blev tidligere anvendt for at stabilisere vægen - primært i glaslys (kirkegårdslys, bordlys, gelelys) eller lys, der smelter fuldstændigt (fyrfadslys).

Leverandører af væger oplyste samstemmende til Kemikalieinspektionen, at der næppe var blyvæger på det danske marked. I stedet anvendte producenterne en polyethylen-tråd (nylonline) eller en spundet papirtråd.

I december 2001 kontrollerede Kemikalieinspektionen lys i seks butikker i København, og der blev ikke konstateret lys med blyvæger.

3.2.7 Mærkning af overfladebehandlingsprodukter.

Kampagnen blev iværksat med udgangspunkt i bekendtgørelse om mærkning og begrænsning af import, salg og anvendelse af overfladebehandlingsprodukter. Overfladebehandlingsprodukter til brug i bygninger med malkode 3 og derved før bindestregen skal forsynes med mærkning om begrænsninger ved indendørs brug.

Kemikalieinspektionen besøgte tre større byggemarkeder i Nordsjælland og udtog 15 produkter. Produkterne omfattede lakfjernere, spraymaling, træbejdse, hæftegrunder til bestemte overflader, gulvlaksæt (lak + hærder), møbellak, koldgalvanisering på spray og varmebestandig maling på spray.

Efter en vurdering af produkternes anvendelsesområde blev der for to produkter - begge lakfjernere - fremsendt påbud om mærkning. For træbejdsen og hæftegrunderen blev der fremsendt vejledning i mærkning. For så vidt angik de resterende produkter vurderede Kemikalieinspektionen, at de ikke var omfattet af bekendtgørelsens anvendelsesområde.

3.2.8 Ozonlagsnedbrydende stoffer

Danmark deltog - som tidligere nævnt - i et fælles EU-tilsynsprojekt om illegal handel med ozonlagsnedbrydende stoffer.

Projektet lagde op til, at myndighederne i de forskellige lande skulle besøge og kontrollere minimum to importører af kølemidler. Eksportlandet skulle helst være beliggende udenfor EU, da import herfra kræver en tilladelse fra EU-Kommissionen.

Kemikalieinspektionen kontrollerede fire importører, der dog alle importerede kølemidler fra lande indenfor EU.

Der blev ikke konstateret ulovlig import af kølemidler ved disse tilsyn.

Hos to importører blev det oplyst, at de stadig havde præfyldte airconditionanlæg med kølemidlet R22 på lager, selvom deres dispensation til salg af restlager var udløbet ved årsskiftet.

Virksomhederne oplyste videre, at de ved salg af disse anlæg udskiftede kølemidlet. Kemikalieinspektionen henstillede derfor til, at virksomhederne straks fik udskiftet kølemidlet i de præfyldte anlæg.

Ved samme lejlighed konstaterede Inspektionen, at det er vanskeligt at kontrollere de præfyldte anlæg for ulovlige kølemidler, da det anvendte kølemiddel hverken fremgår af emballage eller faktura.

Resultaterne i det fælles EU-projekt forventes udgivet i en rapport i efteråret 2002.

3.2.9 Kontrol af UV-filtre i solcreme.

Danmarks Miljøundersøgelser har analyseret 75 solbeskyttelsesprodukter for indhold af 18 tilladte UV-filtre. Indholdet af de målte UV-filtre var alle indenfor den tilladte grænse.

Ifølge analysen indeholdt 13 produkter ingen af de 18 UV-filtre. Produkterne indeholdt i stedet såkaldte "fysiske filtre", der bestod af stofferne zinkoxid eller titandioxid.

For at anvende stofferne til dette formål kræves, at producenten eller importøren har fået dispensation hertil af Miljøstyrelsen.

Der er efterfølgende givet dispensation til flere af de 13 produkter. Inspektionen fremsendte vejledning om reglerne til seks firmaer.

Resultatet af analyserne bliver udgivet i en rapport, jf. listen over publikationer (5).

3.2.10 Triclosan i kosmetiske produkter.

Danmarks Miljøundersøgelser har analyseret 11 kosmetiske produkter for indholdet af triclosan.

Triclosan må anvendes som konserveringsmiddel i kosmetiske produkter i en koncentration på maksimalt 0,3 %. Stoffet må dog anvendes i større koncentrationer, når formålet er et andet end konservering; for eksempel desinfektion. I disse tilfælde kræves det, at formålet med anvendelsen af stoffet er anført på produktet.

De undersøgte produkter indeholdt alle triclosan i en koncentration på under 0,3 % - selvom seks af produkterne blev markedsført med udsagn om antibakteriel effekt. Da indholdet af triclosan var under grænsen for anvendelse som konserveringsmiddel, foretog Kemikalieinspektionen sig ikke yderligere.

3.2.11 Phthalater i legetøj og artikler til børn under tre år

Phthalater i legetøj og småbørnsartikler til børn under tre år er ikke tilladt. Kemikalieinspektionen udtog i januar 20 produkter til undersøgelse for indhold af phthalater. De udtagne produkter henvendte sig klart til børn under tre år.

Resultatet af analyserne - foretaget af Danmarks Miljøundersøgelser - viste at otte ud af de 20 produkter indeholdt phthalater over grænseværdien på 0,05 vægtprocent.

Seks af produkterne - der bestod af dukker, badedyr og aktivitetslegetøj til spædbørn - indeholdt phthalater i størrelsesorden 20-55 %. En hagesmæk indeholdt 5,8 % og en klapvognsbog 0,1 5% phthalater.

Resultaterne er udgivet i en rapport, jf. listen over publikationer (1).

Forhandlere og importører af de udtagne produkter fik påbud om at standse salget. I alt blev der fremsendt tre påbud for de otte produkter.

Der blev endvidere udsendt en pressemeddelelse med resultatet af undersøgelsen.

I lyset af kampagnens resultat samt udfaldet af en undersøgelse, som blev foretaget af Grøn Information og TÆNK + TEST i december måned, besluttede Inspektionen at gentage kampagnen. Prøverne blev udtaget i december, og analyseresultaterne forventes at foreligge i foråret 2002.

3.2.12 Håndhævelse i forbindelse med kampagner

De gennemførte kontrolkampagner gav anledning til en række sager om overtrædelse af kemikalielovgivningen.

Tabel 5: Sager i forbindelse med kampagner 2001, fordelt efter afslutningsform.

Afslutningsform/kampagne	Ej overtrædelse	Vejledning	Påbud/ forbud	Uafsluttet
Forbudte bekæmpelsesmidler hos landmænd	61	-	6	-
Aktivstoffer i bekæmpelsesmidler	20	-	-	15
CMR-stoffer	315	-	-	-
Produkter til overfladebehandling	11	2	2	-
Vildledende markedsføring af linolie	-	8	-	-
Cadmium i plast	15	-	5	-
Bly i levende lys	6	-	-	-
Illegal handel med ozonlag nedbrydende stoffer	2	2	-	-
UV-filtre	66	9	-	-
Triclosan i kosmetik	6	-	-	-
Phthalater i legetøj	12	-	8	-

Der blev udstedt i alt 21 påbud/forbud i forbindelse med gennemførelsen af de 11 kampagner. Forholdsmæssigt udstedte Inspektionen flest påbud/forbud i kampagnen om phthalater i legetøj. På grund af dette resultat vil Kemikalieinspektionen fortsat have fokus på området.

Kemikalieinspektionen vil i nødvendigt omfang følge op på de sager, hvor der blev udstedt påbud/forbud, for at se om afgørelserne efterkommes.

Foreløbigt er ingen kampagnesager blevet overdraget til anklagemyndigheden. Det kan dog blive aktuelt, såfremt det ved Inspektionens opfølgning viser sig, at de udstedte påbud/forbud ikke er efterkommet.

I mange tilfælde kunne Kemikalieinspektionen konstatere, at lovgivningen var overholdt på de respektive områder - kampagnen om CMR-stoffer er et fremtrædende eksempel herpå.

Kemikalieinspektionen kontrollerede 315 produkter ved denne kampagne uden at finde overtrædelser. Undersøgelsen var omfattende, fordi det var første gang området blev

kontrolleret og fordi hensynet til menneskers sundhed er særlig stort for så vidt angår disse stoffer.

3.3 Indberetninger

Kemikalieinspektionen modtog mange - såvel skriftlige som telefoniske - henvendelser om formodede overtrædelser af kemikaliereglerne.

Ikke alle henvendelser gav anledning til oprettelse af sager. I nogle tilfælde kunne henvendelsen umiddelbart afvises, fordi den drejede sig om forhold, der ikke hørte under Inspektionens tilsynsområde. I disse tilfælde forsøgte Inspektionen - så vidt muligt - at oplyse om rette myndighed.

I andre tilfælde kunne Inspektionen umiddelbart afvise indberetningen, fordi produktet utvivlsomt var lovligt.

Nedenstående tabel viser antallet af indberetninger - over en femårig periode - der har givet anledning til sagsoprettelse.

Tabel 6: Antal indberetninger 1997-2001

År	2001	2000	1999	1998	1997
Indberetninger*	169	203	181	210	160

*Tallene for 1997-2000 er forskellige fra de anførte tal i tidligere årsberetninger, fordi sager af egen drift nu er udskilt.

Kemikalieinspektionen har modtaget 169 indberetninger i 2001 mod 203 året før.

I de seneste fem år har det gennemsnitlige antal af indberetninger været cirka 184, og antallet i 2001 ligger således lidt under gennemsnittet.

Tabel 7: Indberetninger fordelt på bekendtgørelser/områder 2000-2001. Tallene i () viser den procentvise fordeling.

Bekendtgørelse/antal pr. år	Kosmetik	Klassificering og mærkning	Bekæmpelsesmidler	Nikkel	Legetøj	Øvrige	I alt
2001	60 (35,5)	55 (32,5)	25 (14,8)	5 (3)	13 (7,7)	11 (6,5)	169
2000	60 (29,6)	73 (36)	20 (9,9)	5 (2,5)	23 (11,3)	22 (10,8)	203

Kategorien "Øvrige" varierer fra år til år og kan derfor ikke umiddelbart sammenlignes. I 2001 omfattede denne kategori bly, cadmium, ozonlagnedbrydende stoffer, arsen, kviksølv, formaldehyd, creosot og lampeolie.

I 2001 har der været flest indberetninger om kosmetik.

Desuden var området for klassificering og mærkning af kemiske stoffer og produkter genstand for et betydeligt antal indberetninger - disse indberetninger kom hovedsageligt fra konkurrerende virksomheder.

Sagsbehandlingen har - afhængigt af overtrædelsens karakter - bestået i tilsynsbesøg, indhentelse af dokumentation for produktet og gennemgang heraf, analyser og lignende.

I 2001 sendte Kemikalieinspektionen i to tilfælde indberettede produkter til analyse.

Den ene indberetning drejede sig om lugt af formaldehyd fra nye køkkenelementer. Inspektionen udtog to hylder hos firmaet, hvor elementerne var købt og fik disse, samt en af borgeren indsendt hylde, analyseret på Teknologisk Institut. Resultatet viste, at der ikke blev frigivet for meget formaldehyd fra hylderne.

Den anden indberetning drejede sig om et desinfektionsmiddel, der var mærket "Lokalirriterende" på grund af indholdet af benzalkoniumchlorid. Ifølge indberetteren skulle produktet rettelig mærkes "Ætsende", fordi indholdet af benzalkoniumchlorid var højere end 10%. Midlet blev analyseret hos Lægemiddelstyrelsen og resultatet viste, at indholdet af benzalkoniumchlorid var under 10%. Produktet var derfor korrekt mærket.

Indberetningerne kom fra mange forskellige kategorier af personer.

Tabel 8: Indberetninger 2000-2001, fordelt på indberetter

Indberetter	Antal 2001	Procentvis fordeling	Antal 2000	Procentvis fordeling
Private	59	34,9	70	34,5
Virksomheder	37	21,9	37	18,2
Kommuner og Amter	11	6,5	12	5,9
Pressen	2	1,2	5	2,5
Hospitaler, læger, giftinformationscentra- len	9	5,3	6	3,0
Andre statslige myndigheder	28	17,8	19	12,3
Brancheforeninger DKs Farve- og lakindustri og SPT	7	4,1	14	6,9
Konsulenter BST	2	1,2	6	3,0
Forbrugergrupper Astma- og allergiforbundet og Forbruger- rådet	11	6,5	8	3,9
Skoler og institutioner	3	1,8	5	2,5
Andet*	-	-	21	10,3
I alt	169	100	203	100

* Udlandet, advokater, retshjælp mfl.

Knap 35 % af alle indberetninger kom fra privatpersoner, hvilket var samme niveau som i 2000. I absolutte tal var der tale om en mindre nedgang.

Antallet af indberetninger fra andre myndigheder steg i 2001. Kemikalieinspektionen forventer, at det er en tendens, der vil fortsætte i takt med det øgede samarbejde med de forskellige tilsynsmyndigheder.

I 2001 har Inspektionen eksempelvis modtaget en række indberetninger fra Fødevaredirektoratet om anvendelse af ulovlige bekæmpelsesmidler i frugt og grønt samt indberetninger fra Told og Skat om eksport af køleskabe indeholdende freon.

3.4 Sager af egen drift

En række sager blev indledt på Kemikalieinspektionens egen foranledning. De opstod for eksempel ved, at Inspektionen

blev opmærksom på formodede lovovertrædelser i reklamemateriale, via oplysninger på internettet, ved tilsynsbesøg i andet øjemed eller lignende.

Tabel 9: Antal sager af egen drift 1997-2001

År	2001	2000	1999	1998	1997
Sager af egen drift	54	25	40	43	64

Kemikalieinspektionen blev også gjort opmærksom på formodede overtrædelser af andre fagkontorer i Miljøstyrelsen og af Rottekonulenten. Der opstod desuden flere sager i forbindelse med Miljøstyrelsens projekter om kortlægning af kemiske stoffer i forbrugerprodukter.

Tabel 10: Sager af egen drift fordelt på bekendtgørelser

Bekendtgørelse/antal pr. år	Kosmetik	Klassificering og mærkning	Bekæmpelsesmidler	Legetøj	Øvrige*	I alt
2001	6	13	19	8	8	57
2000	7	12	4	-	2	25

*Kategorien "Øvrige" varierer fra år til år

3.4.1 Omgørelse

I 2001 tog Kemikalieinspektionen initiativ til at ændre en tidligere truffet afgørelse. Sagen drejede sig om farvede badekugler til brug i karbad. I 2000 udstedte Kemikalieinspektionen forbud mod salg af kuglerne med henvisning til, at de indeholdt farvestoffer, der udelukkende var tilladt i kosmetiske produkter, som ikke var bestemt til at komme i berøring med slimhinderne.

Med henvisning til de af firmaet fremsendte oplysninger, ændrede Kemikalieinspektionen i 2001 den oprindelige afgørelse.

Firmaet har efterfølgende rejst et erstatningskrav mod Miljøstyrelsen. Det er firmaets opfattelse, at Miljøstyrelsen har handlet ansvarspådragende i forbindelse med afgørelsen i 2000.

3.5 Håndhævelse i forbindelse med indberetningssager og sager af egen drift

I 2001 afsluttede Kemikalieinspektionen i alt 187 sager, der startede – i 2001 eller tidligere – som indberetninger eller sager af egen drift. Det var 54 sager færre end i 2000, men på linie med antallet i 1999 (182).

Tabel 11: Indberetningssager og sager af egen drift, fordelt på afslutningsform

Afslutningsform/bekendtgørelse	Ingen overtrædelser	Vejledning	Påbud/forbud	Overdraget til anklagemyndigheden	Anden afslutning	I alt
Kosmetik	13	14	-	5	11	43
Klassificering og mærkning	9	36	10	-	4	59
Legetøj	5	11	2	-	-	18
Bekæmpelsesmidler	4	5	24	4	6	43
Andre*	5	8	8	2	1	24
I alt	36	74	44	11	22	187

* Cadmium, bly, nikkel, ozonlagsnedbrydende stoffer, creosot, arsen, formaldehyd, kviksølv, produktsikkerhed, begrænsning af salg mv. af visse farlige kemiske stoffer og produkter til specielt angivne formål.

I 36 sager (cirka 20 %) vurderede Kemikalieinspektionen efter nærmere undersøgelser af produktet, at der ikke var tale om en overtrædelse af reglerne. Forholdsmæssigt forekom denne afslutningsform oftest i kosmetiksager.

Selvom der ikke konstateres en overtrædelse vil sagsbehandlingen i vidt omfang være den samme indtil det tidspunkt, hvor beslutningsgrundlaget er tilstrækkeligt oplyst.

Forholdsmæssigt tegnede kosmetiksagerne sig samtidig for flest alvorlige overtrædelser, idet fem ud af de 11 sager, der blev overdraget til anklagemyndigheden vedrørte kosmetiske produkter.

Vejledninger blev navnlig givet indenfor området klassificering og mærkning mv. af kemiske stoffer og produkter. Ho-

vedparten af disse sager handlede om vildledende markedsføring.

Under kategorien ”Anden afslutning” er sager, der eksempelvis blev afsluttet med frivillig tilbagetrækning af produktet, firmaets ophør, produktets udgåelse af markedet eller sagens overdragelse til anden myndighed (ikke anklagemyndigheden).

3.6 Notifikationer

3.6.1 Notifikationsproceduren

Hvis et EU-medlemsland træffer foranstaltninger til at begrænse eller standse markedsføringen af et produkt på grund af sundhedsfare, skal medlemslandet underrette EU-Kommissionen herom.

Kommissionen underretter derefter de øvrige medlemslande i form af en advarsel (notifikation) efter artikel 7 i EU-direktivet om produktsikkerhed. De enkelte medlemslande undersøger dernæst, om produktet findes i landet. Landene meddeler Kommissionen resultatet af deres undersøgelser.

Hvis der er tale om en alvorlig og umiddelbar risiko ved produktet, udsender Kommissionen en notifikation efter artikel 8 i samme direktiv. Hvis et medlemsland modtager en sådan notifikation, skal landet straks træffe foranstaltninger til at sikre at produktet trækkes tilbage fra markedet.

Når der fremsendes udenlandske notifikationer til Danmark er Forbrugerstyrelsen koordinerende myndighed. Forbrugerstyrelsen videresender notifikationerne til den myndighed, der fører kontrol med det pågældende produkt.

Kemikalieinspektionen modtager og behandler notifikationer om kosmetik, kemiske egenskaber ved legetøj og levestedsmiddelefterligninger samt kemiske egenskaber ved andre kemiske produkter.

Kemikalieinspektionen udsender notifikationerne til høring i de relevante brancher, forhandlerorganisationer og større virksomheder.

Hvis produkterne findes på markedet, vælger Kemikalieinspektionen i de fleste tilfælde at advare forbrugerne via en pressemeddelelse. Inspektionen har samtidig opfordret firmaerne til frivilligt at tilbagekalde produkterne, hvis der var tale om notifikationer om legetøj eller produktsikkerhed eller udstedt salgsforbud, hvis notifikationen vedrørte kosmetiske produkter eller andre kemiske produkter.

Kemikalieinspektionen meddeler resultatet af sin markedsundersøgelse til Forbrugerstyrelsen.

3.6.2 Udenlandske notifikationer

I 2001 har Kemikalieinspektionen modtaget og behandlet 21 notifikationer fra andre EU-lande. Notifikationerne var fordelt på følgende produkter/kategorier: Otte handlede om legetøj, syv om kosmetiske produkter, en om tøj, en om væskeholdige vedhæng til nøgleringe, en om tapet og tre om andre kemiske produkter.

3.6.2.1 Notifikationer om legetøj.

Seks af de otte legetøjsprodukter blev ikke fundet på det danske marked. Det drejede sig om bideringe, en plastikbog, træpuslespil, en blød PVC-terning og en legetøjsbil.

Den syvende notifikation vedrørte plastiktænder (spøg og skæmt) med højt indhold af phthalater. Kemikalieinspektionen vurderede, at tænderne ikke var omfattet af det danske forbud mod phthalater og advarede derfor ikke branchen.

Den ottende notifikation var en bold af blød PVC med højt indhold af phthalater. Bolden har tidligere været forhandlet i Danmark, men blev trukket tilbage.

3.6.2.2 Notifikationer om kosmetik

Fire af de syv kosmetiske produkter blev ikke fundet på det danske marked. Det drejede sig om produkter, der indeholdt visse ekstrakter af dyr, som ikke må anvendes.

Et kosmetisk produkt blev påbudt yderligere advarselstekst i Norge. Produktet blev forhandlet i Danmark og firmaet fremstillede fælles nordisk etiket med den påbudte advarsel.

To notifikationer drejede sig om hårfarve, der indeholdt farvestoffet henna. Da produkterne umiddelbart var lovlige afventer Miljøstyrelsen en fornyet vurdering fra EU's videnskabelige komité for kosmetik og andre forbrugerprodukter end fødevarer (SCCNFP). Miljøstyrelsen vil herefter se samlet på farvestoffer, der anvendes i hårfarver.

3.6.2.3 Notifikation om nøgleringe med væskefyldt kuglevedhæng.

Kuglen var i klar plast og indeholdt alkaner (lineære, grene- de og cykliske) og alkener (C_{12} - C_{24} , C_{36} , C_{43}). Stofferne giver kemisk lungebetændelse ved indtagelse og irriterer ved hudkontakt. Kuglerne gik let i stykker og kunne derfor indebære en risiko for sundheden. Nøgleringene kom fra Kina. Produktet blev ikke fundet på det danske marked.

3.6.2.4 Notifikation om tøj med skinnende effekt.

Den skinnende effekt var kemisk baseret og kunne give hudirritation samt åndedrætsbesvær. Firmaet meddelte, at tøjet var trukket tilbage.

3.6.2.5 Notifikation om tapet

Tapetet afgav blypartikler, hvilket indebar en risiko for forgiftning. To børn var blevet forgiftet af tapetet i Frankrig, hvor det blev produceret. Produktet blev ikke fundet på det danske marked.

3.6.2.6 Notifikationer om kemiske produkter

To ud af tre notifikationer vedrørte produkter, som ikke blev fundet på det danske marked (rengøringsmiddel og optændingsmiddel).

Den tredje notifikation drejede sig om et rengøringsmiddel. Produktet indeholdt hypochlorit, og blev som følge heraf forbudt markedsført i Spanien. Kemikalieinspektionen vur-

derede, at sundhedsrisikoen ved dette produkt ikke var større end ved lignende produkter, der accepteres markedsført i Danmark, og notifikationen gav derfor ikke anledning til reaktion fra Kemikalieinspektionen.

3.6.3 Danske notifikationer

I 2001 har Kemikalieinspektionen sendt ni notifikationer via Forbrugerstyrelsen til EU-kommissionen. Otte notifikationer drejede sig om legetøj og den niende om et kosmetisk produkt.

3.6.3.1 Notifikationer om legetøj

Kemikalieinspektionen fik analyseret plastlegetøj til små børn for indholdet af phthalater. Analysen viste, at otte produkter ikke overholdt grænsen i phthalatbekendtgørelsen. Kemikalieinspektionen sendte via Forbrugerstyrelsen en notifikation til de øvrige medlemslande om de farlige legetøjsprodukter. Miljøstyrelsen advarede forbrugerne i Danmark via en pressemeddelelse.

Kampagnen om phthalater i legetøj til børn er beskrevet under pkt. 3.2.11.

3.6.3.2 Notifikation om kosmetik

En kinesisk urtecreme af mærket ”999” – solgt fra kinesiske akupunktur-klinikker i Danmark – indeholdt steroidhormonet dexamethason. Markedsføringen blev stoppet og forbrugerne blev advaret via en pressemeddelelse. Importørerne blev politianmeldt, og der blev samtidig sendt en notifikation til de øvrige medlemslande via Forbrugerstyrelsen.

4 Administrative opgaver

4.1 Gifttilladelser/meddelelser

Kemikalieinspektionen varetager udstedelsen af forskellige salgs- og brugstilladelser for kemiske stoffer og produkter – herunder bekæmpelsesmidler – der er klassificeret som **giftig** eller **meget giftig**.

Gældende tilladelser til salg af giftige bekæmpelsesmidler er faldet markant siden 1996, men stagnerede i 2001, hvor antallet var 116. Årsagen til dette fald er færre godkendte bekæmpelsesmidler, der er klassificeret som **giftig**. Tilladelserne er gældende i to år.

Tabel 12: Antal gældende tilladelser 1997-2001

År/tilladelse	2001	2000	1999	1998	1997
Tilladelse til salg af meget giftige bekæmpelsesmidler	31	34	35	36	42
Tilladelse til salg af giftige bekæmpelsesmidler	116	115	156	154	269
Tilladelse til salg af gifte til ikke-erhvervsmæssig brug (gift detail)	34	31	28	31	52

Tilladelse til brug af **meget giftige** bekæmpelsesmidler er ikke tidsbegrænset, men udstedes kun til personer, der har gennemført et særligt giftkursus. Tilladelser udstedes til bekæmpelse af muldvarpe og mosegrise.

Tabel 13: Antal udstedte tilladelser pr. år

År/tilladelse	2001	2000	1999	1998	1997
Tilladelse til brug af meget giftige bekæmpelsesmidler	606	747	709	411	596

Virksomheder, der importerer giftige stoffer eller produkter eller sælger sådanne produkter en gros, skal meddele dette til Miljøstyrelsen, som efterfølgende kvitterer herfor. Meddelelsen er gældende i tre år. Styrelsens anerkendelse af

meddelelsen, er virksomhedens bevis for retten til at besidde giftige stoffer og produkter.

Tabel 14: Antal gældende meddelelser pr. år

År/meddelelse	2001	2000	1999	1998	1997	1996
Meddelelse om import/salg af giftige produkter en gros	290	276	264	244	229	268

Virksomheder, der anvender giftige stoffer eller produkter i deres produktion skal meddele dette til Arbejdstilsynet. En meddelelse er gældende i tre år, og Arbejdstilsynet fører det løbende tilsyn med virksomhedernes anvendelse.

Kemikalieinspektionen modtager en kopi af de modtagne meddelelser til orientering.

Tabel 15: Meddelelser om erhvervsmæssig brug af giftige stoffer og produkter, 1997-2001

År	2001	2000	1999	1998	1997
Antal	1131	1089	956	703	1231

4.2 Kosmetikanmeldelser

Efter kosmetikbekendtgørelsen skal personer eller virksomheder, der indenfor EU er ansvarlig for markedsføringen af et kosmetisk produkt i Danmark, sende følgende oplysninger til Miljøstyrelsen:

- Navn/firmanavn og adresse
- Produktets oprindelsesland for produkter, der ikke er fremstillet i EU
- Handelsnavn
- Produkttype

Kemikalieinspektionen varetager Miljøstyrelsens administration af kosmetikanmeldelserne. I 2001 har Kemikalieinspektionen modtaget anmeldelser fra 78 firmaer om i alt 2070 kosmetiske produkter. Siden 1998 har det været strafbart at undlade anmeldelse af nye kosmetiske produkter.

Tabel 16: Antal anmeldte kosmetiske produkter 1997-2001

År	2001	2000	1999	1998	1997
Antal	2070	3600	1700	3174	1838

Formålet med anmeldelsesordningen er en løbende registrering af produkterne i Produktregisteret, og dermed en samlet oversigt over markedsførte kosmetiske produkter i Danmark.

Ordningen har derimod ikke til formål at godkende de anmeldte produkter. De firmaer, der markedsfører produkterne i EU, er derfor fortsat ansvarlige for, at produkterne overholder kosmetiklovgivningen.

4.3 Eksportcertifikater

Efter kemikalielovens § 51a udsteder Miljøstyrelsen eksportcertifikater til stoffer og produkter, der er omfattet af kemikalieloven eller bekendtgørelser udstedt i medfør heraf.

Kemikalieinspektionen varetager udstedelsen - dog ikke for bekæmpelsesmidler. Der udstedes kun certifikater til produkter, som lovligt kan markedsføres i Danmark. Ét eksportcertifikat kan omfatte ét eller flere produkter, og der udstedes ét certifikat pr. land, som produktet ønskes eksporteret til.

Kemikalieinspektionen har i 2001 udstedt 113 eksportcertifikater vedrørende i alt 225 produkter.

Tabel 17: Antal udstedte eksportcertifikater 1997-2001

År	Antal	Nye produkter	Tidligere vurderede produkter
1997	58	78	56
1998	112	62	95
1999	85	66	95
2000	63	72	75
2001	113	55	170

Ved anmodning om udstedelse af eksportcertifikat, undersøger Kemikalieinspektionen om der tidligere er udstedt et certifikat på samme produkt(er). I bekræftende fald udstedes certifikatet uden yderligere undersøgelser.

Hvis der er tale om et eksportcertifikat til et nyt produkt, vurderer og kontrollerer Inspektionen produktets sammen-

sætning ud fra eksportørens oplysninger. Certifikatet udstedes, hvis produktet lovligt kan sælges i Danmark.

Udstedelsen er afgiftsbelagt og skal foretages indenfor 4 uger. Hvis der betales dobbeltafgift, skal certifikatet udstedes inden to hverdage.

4.4 Dansk rapportering om kontrol med bekæmpelsesmidler

Kemikalieinspektionen rapporterer hvert år til EU om Danmarks kontrol- og tilsynsopgaver vedrørende bekæmpelsesmidler. Baggrunden for rapporteringen er EU's plantebeskyttelsesdirektiv, der fastlægger, at medlemslandene hvert år skal rapportere om kontrolopgaver relateret til bekæmpelsesmidler. Rapporten er medtaget i listen over publikationer (6).

5 Information

En væsentlig del af Kemikalieinspektionens arbejde består i at informere om kemikalielovgivningen. Informationsindsatsen retter sig mod private borgere, virksomheder, andre tilsynsmyndigheder m.fl.

Information og vejledning om kemikaliereglerne fremmer kendskabet til deres eksistens og indhold. Det er overordnet Inspektionens opfattelse og erfaring, at dette kendskab har en forebyggende effekt. Det er derfor et prioriteret område, at Inspektionen yder generel men også - i et vist omfang - individuel rådgivning.

5.1 Kemitelefonen

Siden 1998 har Miljøstyrelsen haft en særlig telefonservice, Kemitelefonen. Kemikalieinspektionen varetager den daglige drift af Kemitelefonen.

Kemitelefonen har i 2001 modtaget i alt 2539 opkald. Året før modtog Kemitelefonen i alt 2256 opkald. Antallet af opkald fra 2000 til 2001 er steget med 12,5 %.

Tabel 18: Henvendelser til Kemitelefonen. Antal i 2001 samt procentvis fordeling på emner 1998-2001.

Emne	Antal	Procentvis fordeling 1998-2001			
	2001	2001	2000	1999	1998
Klassificering og mærkning, listen over farlige stoffer	547	21	23	22	23
Kosmetik	739	29	23	26	26
Anvendelsesbegrænsninger	355	14	14	8	8
Bekæmpelsesmidler	141	6	6	5	6
Børn og kemi, herunder legetøj	142	6	8	6	4
Listen over uønskede stoffer	31	1	2	1	2
Generelt om kemikalielovgivningen	46	2	2	3	4
Andet	538	21	23	28	27
I alt	2539	100	101	99	100

Der var flest henvendelser om kosmetiske produkter (29 %), og spørgsmålene handlede i foråret/sommer 2001 mest om solcreme, herunder risikoen ved at anvende disse.

Henvendelser om klassificering og mærkning af kemiske stoffer og produkter udgjorde 21 %. Henvendelserne kom typisk fra firmaer, der ønskede vejledning om klassificeringsreglernes anvendelse på konkrete produkter.

Antallet af henvendelser om specielle områder med regler om anvendelsesbegrænsning udgjorde i 14 %, hvilket var samme niveau som i 2000. Mange spørgsmål på dette område drejede sig om blybekendtgørelsen, herunder de særlige overgangsregler.

Antallet af henvendelser relateret til børn og kemiske stoffer er steget støt siden 1998 og udgjorde i 2001 5 % af henvendelserne.

En væsentlig del af henvendelserne under kategorien "Andet" drejede sig om sundheds - og miljøfaren ved specifikke stoffer og produkter. Derudover handlede mange spørgsmål om kemi, der ikke kunne relateres til kemikalielovgivningen.

Tabel 19: Henvendelser til Kemitelefonen 1998-2001, fordelt på spørgere. Procenttallene er afrundede.

Spørgere	Antal i 2001 (2000)	Procentandel 2001	Procentandel 2000	Procentandel 1999	Procentandel 1998
Virksomheder	850 (776)	32	34	37	42
Private	914 (769)	35	34	33	22
Konsulent/advokat	143 (138)	6	6	5	7
Uddannelsesinst.	88 (120)	3	5	5	6
Kommuner/amter	96 (108)	4	5	3	4
Statslige myndigheder	89 (70)	3	3	4	5
Børneinst.	62 (60)	2	3	3	1
Forbruger/faglige org.	73 (55)	3	2	3	4
Medier	75 (48)	3	2	3	3
Sundhedspersonale	38 (23)	2	1	1	1
Udland	32 (23)	1	1	2	3
Politi	17 (10)	1	0,4	1	2
Andre	62 (56)	6	3	2	2

De to største grupper af spørgere var virksomheder og privatpersoner, der tegnede sig for henholdsvis 32 % og 35 % af samtlige opkald.

I absolutte tal har Kemitelefonen modtaget 283 flere opkald end året før.

Henvendelser fra uddannelsesinstitutioner udgjorde 3,5 % og kom fra alle grupper af elever/studerende og lærere.

Tabel 20: Antal henvendelser til Kemitelefonen, fordelt på emner og spørgere

Emne/ Spørger	Anven- delses- regule- ring	Bekæm- pelses- midler	Klass. og mærk- ning m.m., liste over farlige stoffer	Kosme- tik	Børn og kemi, herun- der legetøj	Listen over uøn- skede stoffer	Generelt om ke- mika- lielov- givnin- gen	Andet	I alt
Virksom- hed	107	33	256	281	24	6	17	126	850
Privat	159	52	94	312	64	4	8	221	914
Kon- sulent/ advokat	18	3	58	24	4	3	5	28	143
Ud- dannel- ses- inst.	4	2	17	24	4	8	3	26	88
Kom- mune/ amt	17	15	15	3	3	3	4	36	96
Statsli- ge myn- dighe- der	14	10	30	8	3	1	5	18	89
Bør- neinst.	3	1	4	23	25	-	-	6	62
For- bruger/ faglige org.	12	6	13	13	7	-	1	21	73
Medier	10	10	6	20	4	3	2	20	75
Sund- heds- perso- nale	1	1	8	16	4	-	-	8	38
Udland	1	1	28	-	-	-	-	2	32
Politi	4	-	6	4	-	-	1	2	17
Andre	5	7	12	11	-	3	-	24	62

5.2 Anden information

5.2.1 Nye regler: Bly i gardinvægte.

I forbindelse med indførelsen af nye regler er der ofte et særligt behov for information af de grupper, som reglerne vedrører. I disse tilfælde introducerer Kemikalieinspektionen derfor ofte reglerne ved målrettet information, som forløber for den egentlige kontrol med reglernes overholdelse.

Pr. 1. marts 2001 var det ikke længere tilladt at importere og sælge en række produkter indeholdende metallisk bly, herunder gardinvægte.

Som optakt til en egentlig kontrolkampagne i 2002 udsendte Kemikalieinspektionen derfor en orienteringskrivelse til en lang række forhandlere, brancheforeninger m.fl.

I brevet orienterede Inspektionen om forbuddet og baggrunden herfor.

5.2.2 Pressemeddelelser

Pressemeddelelser om farlige produkter er en særlig form for information. Formålet med denne information er - i mangel af andre muligheder - at nå ud til de forbrugere, der har købt et konkret produkt og advare om farligheden ved produktet. Direkte kontakt til kunderne vil kun i sjældne tilfælde være mulig.

Pressemeddelelser om farlige produkter indeholder som oftest oplysninger til identifikation af produktet og oplysninger om hvilken fare, der er forbundet med det. Det kan desuden være anført, hvad køberne bør foretage sig i anledning af faren.

I 2001 har Kemikalieinspektionen udsendt fem pressemeddelelser om farlige produkter.

I januar advarede Kemikalieinspektionen om en kinesisk urtecreme, der indeholdt et kraftigt steroidhormon. Køberne blev opfordret til at konsultere egen læge, hvis de havde anvendt cremen.

Ligeledes i januar advarede Kemikalieinspektionen imod, at man fik lavet henna tatoveringer på huden i forbindelse med ferierejser. Advarslen blev givet efter eksempler på, at disse tatoveringer kunne forårsage kraftige allergiske reaktioner.

I juli advarede Kemikalieinspektionen mod en række legetøjsprodukter, der indeholdt store mængder phthalater.

I august og september gjorde Kemikalieinspektionen opmærksom på, at visse tasker og badeforhæng af plast kunne indeholde det miljøskadelige tungmetal, cadmium.

6 Straffesager om overtrædelser

I Kemikalielovens § 59 er det fastlagt, at overtrædelse af de opregnede bestemmelser kan straffes med bøde. Det fremgår videre, at straffen under særlige omstændigheder kan stige til fængsel i 2 år

Der er også mulighed for, at der i bekendtgørelser, som udstedes i medfør af loven, kan fastsættes regler om straf svarende til de i loven anførte.

Hovedparten af Kemikalieinspektionens sager afsluttes administrativt ved, at den pågældende person eller virksomhed tilkendegiver, at de vil efterkomme Inspektionens vejledninger, påbud eller forbud.

I nogle situationer er disse håndhævelsesskridt imidlertid ikke tilstrækkelige. Hvis det ved et opfølgende kontrolbesøg viser sig, at den pågældende person eller virksomhed fortsat overtræder lovgivningen bliver de politianmeldt.

Overtrædelser af grovere karakter anmeldes til politiet med det samme. Det kan for eksempel være fordi lovovertrædelserne er begået forsætligt eller fordi der er voldt skade på menneskers sundhed eller miljøet eller fremkaldt fare herfor. For eksempel politianmelder Inspektionen, som udgangspunkt, import af ikke-godkendte bekæmpelsesmidler, fordi reglerne herom har væsentlig betydning for sundhed og miljø.

Det kan også forekomme, at Inspektionen ikke har tilstrækkelige oplysninger til at vurdere den formodede overtrædelse. I visse situationer kan det herefter være mest hensigtsmæssigt og korrekt, at politiet foretager den videre efterforskning. Det kan for eksempel være i sager, hvor det er nødvendigt at afhøre vidner for at få yderligere oplysninger om markedsføringen af et produkt.

I 2001 har Kemikalieinspektionen overdraget 19 sager til politiet til videre foranstaltning.

Pr. 31. december 2001 var der 18 uafsluttede sager hos forskellige politikredse. I disse sager har Kemikalieinspektionen enten anmodet politiet om at efterforske sagen yderligere med henblik på at afgøre, hvorvidt der skal rejses tiltale for overtrædelse af lov om kemiske stoffer og produkter eller Inspektionen har udtalt sig om tiltale- og sanktionsspørgsmålet. Tre af disse sager er berammet til domsforhandling i de første måneder af 2002.

6.1 Straffesager i 2001

I 2001 blev der afsluttet 15 politisager.

Tre af disse sager blev afgjort ved udenretlige bødeforlæg.

I 12 sager blev der formelt rejst tiltale af anklagemyndigheden. I ni sager fastsatte retten en bøde og i en sag blev den tiltalte frifundet. To sager blev afgjort ved indenretlig bødevedtagelse.

Den største bøde (50.000 kr.) blev givet i en sag om ulovlig import og salg af bekæmpelsesmidler.

Bilag C indeholder et resumé af sagerne.

Tabel 21: Straffesager 1997-2001

Afgjorte sager/år	Antal afgjorte sager	Frifindelse	Advarsler	Bøde mindre end eller lig med 5.000 kr.	Bøde større end 5.000 kr. og mindre end 50.000 kr.	Bøde større end eller lig med 50.000 Kr.
2001	15	1	-	4	9	1
2000	9	1	-	4	4	-
1999	22	4	1	4	12	1
1998	24	0	1	7	13	3
1997	35	4	-	18	11	2

7 Summary and conclusions

The Chemical Inspection Service is in charge of Danish EPA supervision of legislation regulating chemicals in Denmark: Act on Chemical Substances and Products, ministerial orders, and regulations and circulars issued under the Act.

High priority areas of the Chemical Inspection Service are:

- information and guidelines on chemicals regulation
- control of cosmetic products and toys
- control of substances and products subject to other rules in Denmark than in other EU Member States
- control of substances and products imported from third countries
- control of toxic chemical substances and products
- compliance enforcement in areas of significance to health and the environment
- national and international inspection collaboration

The Chemical Inspection Service offers general – and in some cases individual – guidance on chemicals regulation. Information activities were directed towards private citizens, enterprises, other supervision authorities etc.

The Danish EPA Chemicals Hotline Call Service - operated by the Chemical Inspection Service – answered 2539 calls in 2001, more than 300 more calls than in 2000. The service was used primarily by enterprises and private persons seeking information on chemicals regulation and on aspects of health related to chemical products.

In three cases the Danish EPA found it necessary to issue a press release, in order to warn against illegal products that present a danger to consumers because of their chemical properties: toys containing large concentrations of phtha-

lates, henna tattoo colours likely to cause allergic reactions, and creme containing a potent steroid hormone.

In two press releases the Chemical Inspection Service informed about findings of cadmium in plastic bags and shower curtains. Cadmium is a toxic heavy metal.

Supervision and enforcement of chemicals regulation are core objectives of the Chemical Inspection Service. In 2001 the Inspection Service launched 11 campaigns focussing on pesticides, toys, cosmetics, certain restrictions on use, and classification and labelling of certain chemical products. Eight of 20 samples of toys were found to contain large concentrations of phthalates.

Enforcement reports from competing enterprises, consumer organisations and private persons were considered in the Chemical Inspection Service. In 2001 the Service received 169 reports, slightly less than the 203 reports in 2000. Most reports were about cosmetics (35.5%). In 36 cases the Chemical Inspection Service found – after thorough examination of the products – that the chemicals rules had not been violated. A total of 11 reports, five about cosmetics, were handed over to public prosecution.

In 2001, 15 criminal cases of infringement of chemicals regulations were concluded. 14 cases resulted in fines, and in one case the accused was acquitted. The level of fines was 500-50,000 DKK or 65-6,500 Euro - the largest fine in connection with illegal import of pesticides.

In September 2001 the Chemical Inspection Service took part in a meeting in CLEEN (Chemical Legislation European Enforcement Network) in Vienna. Participating countries reported on their achievements in the EuroCad project on cadmium in consumer products made of plastic. At European level one of seven samples were found to contain more cadmium than stipulated in the EU Directive. The illegal products were imported mostly from South East Asia. The meeting decided that the future common European project will deal with classification and labelling of dangerous chemical products.

In September 2001 the Chemical Inspection Service took part in the annual meeting of the Nordic inspection authorities. The countries reported on their results in the common enforcement project on carcinogenic and mutagenic substances and substances that may be harmful to reproduction (CMR) in consumer products. It was decided to implement a new inspection project on classification and labelling of textile detergents.

Bilag A

OVERSIGT OVER LOVGRUNDLAG FOR KEMIKA- LIEINSPEKTIONENS TILSYNSOMRÅDE PR. DE- CEMBER 2001:

KEMISKE STOFFER OG PRODUKTER:

Lovbekendtgørelse nr. 21 af 16. januar 1996.

Lov nr. 424 af 10. juni 1997 om ændring af lov om kemiske stoffer og produkter.

Lov nr. 231 af 21. april 1999 om ændring af lov om kemiske stoffer og produkter.

Lov nr. 256 af 12. april 2000 om ændring af lov om kemiske stoffer og produkter (markedsføring af biocidholdige produkter m.v.)

BEKÆMPELSESMIDLER:

Bekendtgørelse nr. 241 af 27. april 1998 om bekæmpelsesmidler, som ændret ved bekendtgørelse nr. 1061 af 20. december 1998, som ændret ved bekendtgørelse nr. 750 af 25. september 1999, som ændret ved bekendtgørelse nr. 313 af 5. maj 2000, som ændret ved bekendtgørelse nr. 692 af 23. juni 2001.

Bekendtgørelse nr. 697 af 18. juli 2001 om helt eller delvist forbud mod visse bekæmpelsesmidler.

Bekendtgørelse nr. 524 af 28. september 1982 om anvendelse af methylobromid til jorddesinfektion.

Bekendtgørelse nr. 185 af 15. april 1981 om udbringning af bekæmpelsesmidler fra luftfartøjer, som ændret ved bekendtgørelse nr. 298 af 20. maj 1987

Lov nr. 416 af 14. juni 1995 om afgift af bekæmpelsesmidler.

Giftnævnets regulativ af 2. april 1974 for anvendelse af cyanbrinte til bekæmpelse af skadedyr.

Giftnævnets regulativ af 2. april 1974 for anvendelse af fosforbrinte til bekæmpelse af skadedyr.

Kirkeministeriets cirkulæreskrivelse af 1. november 1989 om bekæmpelse af skadedyr i folkekirkens kirker.

ANVENDELSESBEGRÆNSNING AF EN RÆKKE KEMISKE STOFFER OG PRODUKTER:

Bekendtgørelse nr. 420 af 21. april 1996 om begrænsning af salg og anvendelse af pentachlorphenol, (PCP).

Bekendtgørelse nr. 144 af 14. april 1982 om forbud mod anvendelse af gifte i visse varmesystemer.

Bekendtgørelse nr. 289 af 22. juni 1983 om begrænsning af formaldehyd i spånplader, krydsfinerplader og lignende plader, som anvendes i møbler, inventar og lignende.

Bekendtgørelse nr. 571 af 29. november 1984 om anvendelse af driv- og opløsningsmidler i aerosolbeholdere.

Bekendtgørelse nr. 51 af 10. februar 1986 om narre- og flaskesutter, som ændret ved bekendtgørelse nr. 156 af 3. marts 1994.

Bekendtgørelse nr. 925 af 13. december 1998 om PCB, PCT og erstatningsstoffer herfor, som ændret ved bekendtgørelse nr. 764 af 27. august 2001.

Bekendtgørelse nr. 1042 af 17. december 1997 om begrænsning af salg og anvendelse af visse farlige kemiske stoffer og produkter til specielt angivne formål, som ændret ved bekendtgørelse nr. 380 af 19. juni 1998 og ved bekendtgørelse nr. 297 af 22. april 2000.

Bekendtgørelse nr. 24 af 14. januar 2000 om forbud mod import og salg af visse nikkelholdige produkter.

Bekendtgørelse nr. 1199 af 23. december 1992 om forbud mod salg, import og fremstilling af cadmiumholdige produkter.

Bekendtgørelse nr. 223 af 5. april 1989 om indhold af cadmium i fosforholdig gødning.

Bekendtgørelse nr. 974 af 13. december 1995 om forbud mod anvendelse af visse ozonlagsnedbrydende stoffer. Rådets forordning nr. 2037/200 af 29. juni 2000, samt ændring nr. 2038/2000 af 28. september 2000 om stoffer, der nedbryder ozonlaget.

Bekendtgørelse nr. 692 af 22. september 1998 om forbud mod salg og eksport af kviksølv og kviksølvholdige produkter.

Bekendtgørelse nr. 1044 af 16. december 1999 om visse batterier og akkumulatorer, der indeholder farlige stoffer.

Bekendtgørelse nr. 443 af 6. september 1983 om overfladeaktive stoffers biologiske nedbrydelighed i vaske- og rengøringsmidler, som ændret ved bekendtgørelse nr. 124 af 14. marts 1986.

Bekendtgørelse nr. 665 af 4. juli 1996 om begrænsning af salg og anvendelse af creosot.

Bekendtgørelse nr. 761 af 25. september 1999 om begrænsning af import, salg og anvendelse af biocidholdig bundmaling.

Bekendtgørelse nr. 830 af 30. oktober 1999 om mærkning og begrænsning af import, salg og anvendelse af overfladebehandlingsprodukter.

Bekendtgørelse nr. 1012 af 13. november 2000 om forbud mod import og salg af produkter, der indeholder bly.

**KLASSIFICERING, EMBALLERING, MÆRKNING,
SALG OG OPBEVARING AF KEMISKE STOFFER
OG PRODUKTER:**

Bekendtgørelse nr. 1065 af 30. november 2000 om klassificering, emballering, mærkning, salg og opbevaring af kemiske stoffer og produkter.

Bekendtgørelse nr. 734 af 31. juli 2000 af Listen over farlige stoffer, som ændret ved bekendtgørelse nr. 1066 af 30. november 2000.

Bekendtgørelse nr. 73 af 16. februar 1993 om henlæggelse til Miljøstyrelsen af opgaver og beføjelser vedrørende udførsel fra og indførsel til EF af visse farlige kemikalier.

Rådets forordning nr. 2455/92 af 23. juli 1992 om udførsel og indførsel af visse farlige kemikalier.

Kommissionens forordning nr. 1492/96 af 26. juli 1996 om ændring af bilag II og bilag III til Rådets forordning nr. 2455/92 om udførsel og indførsel af visse farlige kemikalier.

Cirkulære af 15. august 1986 om retningslinier for politiets påtegning af giftrekvisitioner.

ANMELDELSE AF NYE STOFFER:

Bekendtgørelse nr. 1002 af 14. december 1995 om anmeldelse af nye kemiske stoffer, som ændret ved bekendtgørelse nr. 800 af 23. oktober 1997, som ændret ved bekendtgørelse nr. 702 af 18. juli 2001.

EKSISTERENDE STOFFER:

Rådets forordning (EØF) nr. 793/93 om vurdering af og kontrol med risikoen ved eksisterende stoffer.

KOSMETIK:

Bekendtgørelse nr. 594 af 6. juni 2000 om kosmetiske produkter.

PRODUKTSIKKERHED/LEGETØJ:

Erhvervsministeriets lov nr. 364 af 18. maj 1994 om produktsikkerhed.

Erhvervsministeriets bekendtgørelse nr. 891 af 26. oktober 1994 om koordination af administrationen af produktsikkerhedsloven.

Forbrugerstyrelsens bekendtgørelse nr. 329 af 23. maj 1995 om sikkerhedskrav til legetøj og produkter, som på grund af deres ydre fremtræden kan forveksles med levnedsmidler. (legetøjs kemiske egenskaber)

Bekendtgørelse nr. 151 af 15. marts 1999 om forbud mod phthalater i legetøj til børn i alderen 0-3 år samt i visse småbørnsartikler m.v.

ØVRIGE:

Landbrugsministeriets bekendtgørelse nr. 800 af 14. december 1989 om forbud mod visse stoffer med hormonal virkning og mod stoffer med thyreostatisk virkning.

Sundhedsstyrelsens bekendtgørelse nr. 28 af 13. januar 1995 om omgang m.v. med visse stoffer og produkter med indhold af stoffer, der kan anvendes som veterinærmedicinske præparater.

Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 844 af 30. september 1994 om aerosoler.

Bilag B

OVERSIGT OVER PUBLIKATIONER

- (1) Rastogi, Suresh C. and Worsøe, Inge M. Analytical chemical control of phthalates in toys. NERI Technical Report No. 373. October 2001.
- (2) EU enforcement project "EuroCad" Final Report. December 2001.
- (3) Nordisk tilsynsgruppe. Kontrol med CMR-stoffer i forbrugerprodukter. (Endnu ikke publiceret)
- (4) Krongaard, T. Control of pesticides 2001. NERI Technical Report. (Endnu ikke publiceret)
- (5) Rastogi, Suresh C., Jensen, Gitte H., Worsøe, Inge M. og Heinrich, Klaus. Kontrol af UV-filtre i solbeskyttelsesprodukter. Arbejdsrapport fra DMU nr. 159, maj 2002.
- (6) Plant Protection Products in Denmark 2000, Control Measures According to Article 17 of Directive 91/414/EEC, Miljøstyrelsen, January 2002.

Bilag C

STRAFFERETSLIGE AFGØRELSER 2001 EFTER LOV OM KEMISKE STOFFER OG PRODUKTER

BEKÆMPELSESMIDLER:

Ulovlig import af bekæmpelsesmidler:

I tre indbyrdes uafhængige sager indførte tre personer mindre mængder af forskellige bekæmpelsesmidler til ikke-erhvervsmæssig brug fra Tyskland uden at have den fornødne godkendelse. Lov om kemiske stoffer og produkter § 33, stk. 1 var således overtrådt.

To personer vedtog indenretlig bøder på henholdsvis 500 og 1.500 kr. medens retten i Frederikshavn for så vidt angår den tredje person fastsatte en bøde på 500 kr.

Ulovlig import af bekæmpelsesmidler

En kartoffelavler forsøgte at indføre 20 liter af bekæmpelsesmidlet Fusilade og 30 liter af midlet Reglone fra Tyskland uden at have den fornødne godkendelse. Lov om kemiske stoffer og produkter § 33, stk. 1 var således overtrådt.

Retten i Tønder fastsatte en bøde på 5.000 kr.

Ulovlig import og anvendelse af bekæmpelsesmiddel:

En plantageejer importerede 16 dunke af bekæmpelsesmidlet Velpar L uden den fornødne godkendelse og overtrådte dermed § 33, stk. 1, i lov om kemiske stoffer og produkter. Den pågældende anvendte bekæmpelsesmidlet i sin juletræsplantage. Midlet indeholdt det forbudte stof hexazinon og anvendelsen var derfor i strid med lov om kemiske stoffer og produkter § 35c, jf. bilag 2, liste A.

Plantageejeren vedtog en bøde på 10.000 kr.

Ulovlig import og salg af bekæmpelsesmidler

En virksomhed importerede og videresolgte 4.000 liter af bekæmpelsesmidlet Nuvan 500 EC og 3.200 liter af bekæmpelsesmidlet Nogos 500 EC uden den fornødne godkendelse. Lov om kemiske stoffer og produkter § 33, stk. 1 var således overtrådt.

Retten i København fastsatte en bøde på 50.000 kr.

Sagen er anket.

Ulovligt salg af bekæmpelsesmiddel

En virksomhed solgte et middel til bekæmpelse af algevækst uden den fornødne godkendelse. Virksomheden havde dermed overtrådt lov om kemiske stoffer og produkter § 33, stk. 1.

Virksomheden vedtog en bøde på 15.000 kr.

KOSMETIK

Indhold af forbudt stof

To indehavere af indbyrdes uafhængige forretninger markedsførte kviksølvholdige sæber. Kviksølv er optaget på kosmetikbekendtgørelsens bilag 2 over stoffer, der ikke må indgå som ingredienser i kosmetiske produkter.

I begge sager fandt retten efter bevisførelsen ikke, at der var grundlag for at antage, at de pågældende havde viden om sæbernes indhold af kviksølv. Indehaverne pådrog sig herefter et ansvar for overtrædelse af bestemmelserne ved at markedsføre produkterne uden at foretage en undersøgelse af, hvad de indeholdt.

Retten i København fastsatte i begge sager en bøde på 7.500 kr.

Indhold af forbudt stof

Indehaveren af en forretning markedsførte kviksølvholdige sæber. Kviksølv er optaget på kosmetikbekendtgørelsens bilag 2 over stoffer, der ikke må indgå som ingredienser i kosmetiske produkter.

Retten lagde til grund, at den pågældende havde viden om, at sæber indeholdende kviksølv indgik i varesortimentet, da forretningen blev købt.

Retten i København fastsatte en bøde på 15.000 kr.

Ej markedsføring af kosmetisk produkt

Indehaveren af en forretning var tiltalt for at markedsføre kviksølvholdige sæber. Sæberne var placeret bag ekspeditionsranken, hvortil kunder ikke havde adgang og hvor de - efter tiltaltes forklaring - ikke var synlige for kunderne.

Retten lagde tiltaltes forklaring til grund og fandt det herefter betænkeligt at anse besiddelsen af sæben for at være markedsføring - selv om produktet var i forretningslokalet.

Indehaveren blev frifundet ved retten i København.

Indhold af forbudt stof samt mangelfuld mærkning

Tre indehavere af indbyrdes uafhængige klinikker havde markedsført negleprodukter, der indeholdt benzoylperoxid. Stoffet er optaget på kosmetikbekendtgørelsens bilag 2 over stoffer, der ikke må indgå som ingredienser i kosmetiske produkter.

Endvidere havde to ud af tre indehavere tillige markedsført en række produkter uden at overholde visse regler om mærkning. Produkterne manglede blandt andet indholdsdeklaration samt advarsler og sikkerhedsforskrifter på dansk.

De tre indehavere havde endvidere undladt at efterkomme Miljøstyrelsens påbud om at bringe forholdene i overensstemmelse med gældende regler.

Retten i København fastsatte i to af sagerne bøder på 10.000 kr.

Tiltalte udeblev i den sidste sag, og retten i København afsagde dom i overensstemmelse med den rejste tiltale. Den tiltalte blev således idømt en bøde på 15.000 kr.

Mangelfuld mærkning

Indehaveren af en klinik havde markedsført negleprodukter, der var forsynet med mangelfuld mærkning, herunder blandt andet manglende indholdsdeklaration og sikkerhedsforskrifter for anvendelse på dansk. Den pågældende havde endvidere undladt at efterkomme Miljøstyrelsens påbud vedrørende mærkningen.

Indehaveren vedtog et bødeforlæg på 6.000 kr.